

SCHIȚA DE PROIECT DIDACTIC DISCIPLINA GEOGRAFIE

CLASA A X-A;

PROPUNĂTOR: prof. Luminița Lăzărescu

UNITATE DE ÎNVĂȚARE: Geografia agriculturii

TEMA: Tipuri și structuri teritoriale agricole

TIPUL LECȚIEI: comunicare și dobândire de noi cunoștințe

TIMP: 2 ore

SCOPUL LECȚIEI: dobândirea și corelarea unor cunoștințe pentru formarea deprinderilor de analiză, sinteză, prezentare și explicare a unor caracteristici și diferențieri ale sistemelor și tipurilor de agricultură practicate în prezent pe glob

COMPETENȚE SPECIFICE:

- 1.1. Utilizarea terminologiei științifice și disciplinare specifice (concepte, noțiuni) pentru prezentarea unei informații de geografie economică
- 1.2. Argumentarea unui demers explicativ
- 4.1. Citirea și interpretarea informației grafice și cartografice de geografie economică
- 4.5. Construirea unui text structurat utilizând o informație cartografică sau grafică
- 4.6. Descrierea și explicarea faptelor identificate pe modele
- 5.5. Utilizarea reprezentărilor cartografice în investigarea mediului geografic.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

La sfârșitul orei elevii vor fi capabili:

- O₁** – să definească corect, fără să utilizeze sursele de informare, noțiunea de agricultură
- O₂** – să clasifice tipurile de agricultură practicate în prezent pe glob utilizând criterii specifice
- O₃** – să construiască, după discuții, minim 2 enunțuri corecte din punct de vedere științific, referitoare la particularitățile fiecărui tip de agricultură
- O₄** – Să formuleze aprecieri corecte referitoare la elementele de diferențiere/asemănare a tipurilor de agricultură plecând de la criterii date
- O₅** – Să identifice utilizând harta „Tipuri de agricultură”, subtipurile asociate agriculturii tradiționale și agriculturii comerciale și localizarea spațială a acestor sisteme
- O₆** – să construiască minim 2 enunțuri corecte referitoare la particularitățile subtipurilor asociate agriculturii tradiționale și agriculturii comerciale și extinderea lor teritorială
- O₇** – Să sintetizeze informațiile cartografice pentru a prezenta structurile teritoriale specifice principalelor zone agrogeografice ale Terrei

RESURSE UTILIZATE:

Metodologie : conversația euristică, observare dirijată, lectura analitică, observare independentă, lucru cu sursele de informare, lucru cu harta, exercițiul, problematizarea.

Materiale: manual școlar, harta politică a lumii, suporturi cartografice tematice, imagini geografice, fișe de lucru, texte scrise., scheme grafice, panou afișaj

Strategie: explicativă, euristică, aplicativă.

Modalități de organizare a clasei: frontal, perechi, individual.

BIBLIOGRAFIE:

Mândruț O., - Geografie, manual de clasa a X-a, Editura Corint, București, 2005

Negut, S., Ielenicz, M., Apostol Gabriela - Geografie, manual de clasa a X-a, Editura Humanitas, București, 2008

MOMENTELE LECȚIEI:

Organizarea clasei 2min – notarea abs, pregătirea materialelor ptr. oră

Verificarea cunoștințelor anterioare – 5 min - frontal

Captarea atenției- 3 min – citirea unui text, prezentarea titlului și obiectivelor operaționale

Dirijarea învățării – 40min – parcurgerea secvențelor lecției în acord cu obiectivele operaționale propuse

Evaluare – 7min

Asigurarea transferului -3min

DIRJAREA ÎNVĂȚĂRII

O₁ – să definească corect, fără să utilizeze sursele de informare, noțiunea de agricultură. (5min)

Metode: lectura analitică, exercițiul

Mijloace: manual școlar

Organizare: perechi

Descrierea modului de lucru:

Diferențierea învățării:

- toți elevii lecturează un text dat, identifică informații utile referitoare la agricultură;
- elevii cu nivel mai bun de pregătire formulează enunțuri orale prin care definesc noțiunea și descriu caracteristicile agriculturii;
- toți elevii transpun informația orală în scris printr-un enunț sintetic.
- elevii cu dificultăți de învățare utilizează informațiile notate pentru fixarea noțiunii; și formularea orală a unor enunțuri orale simple.

Fixare: prezintă oral informația selectată colegului.

O₂ – să clasifice tipurile de agricultură practicate în prezent pe glob utilizând criterii specifice

Metode: lectura analitică, descoperirea, exercițiul, conversația

Mijloace: manual școlar, fișa de lucru

Organizare: individual

Descrierea modului de lucru: profesorul prezintă informații referitoare la factorii care influențează practicarea unor anumite tipuri de agricultură și criterii posibile de clasificare a sistemelor agricole, notează pe tablă o listă sintetică a acestora, cere elevilor să parcurgă selectiv textul din manual și să identifice principalele subtipuri de agricultură.

Diferențierea învățării:

- Toți elevii identifică și notează pe fișele de lucru.
- Profesorul reconstituie împreună cu elevii cu dificultăți de învățare lista, se completează schema pe tablă, elevii notează în caiete, repetă.

Fixare și evaluare: construiesc oral câte un enunț după modelul „**După** (numesc criteriul) **pe glob la ora actuală se practică** (precizează nr. tipurilor) și **anume** (precizează tipurile).

O₃ – să construiască, după discuții, minim 2 enunțuri corecte din punct de vedere științific, referitoare la particularitățile fiecărui tip de agricultură

Metode: lectura analitică, descoperirea, analiza informațiilor, completarea schemelor logice, exercițiul

Mijloace: Fișa 1, Fișa 2, coli hârtie, panou afișaj

Organizare: individual, perechi, grupe

Descrierea modului de lucru: sunt enunțate cerințele – de a lectura textul din manual/textele scrise/ de a selecta informații referitoare la caracteristicile tipurilor de agricultură (pe 7 grupe: agricultura intensiva, extensiva, privată, cooperatistă, de stat, tradițională, comercială).

Diferențierea învățării:

- a. Toți elevii citesc textele.
- b. Profesorul antrenează toți elevii pentru prezentarea orală a principalelor caracteristici ale tipurilor de agricultură;
- c. Elevii sintetizează și selectează informațiile esențiale și notează pe fișele de lucru 2-3 enunțuri, respectiv minim un enunț, în funcție de nivelul de cunoaștere atins.

Fixare și evaluare: profesorul prezintă aleator caracteristici, elevii recunosc tipul de agricultură. Elevii construiesc și prezintă ora enunțuri referitoare la particularitățile tipurilor de agricultură

O₄– Să formuleze aprecieri corecte referitoare la elementele de diferențiere/ asemănare a agriculturii tradiționale și comerciale plecând de la criterii date

Metode: analiza, exercițiul, diagrama VENN

Mijloace: Fisa 3

Organizare: grupuri mici

Descrierea modului de lucru: profesorul stabilește criteriile de comparare; forma de proprietate, nivelul de dezvoltare a statelor, randamentul la hectar, nivelul de modernizare, numărul/ponderea populației antrenate, nivelul de calificare al populației, destinația producției;

Diferențierea învățării:

- a. Toți elevii recitesc informațiile referitoare la particularitățile tipurilor de agricultură indicate
- b. Elevii completează fișele de lucru după modelul dat, identificând între 2-5 elemente după nivelul de cunoaștere și de formare al competențelor atins.
- c. Toți elevii prezintă oral enunțuri, fiind selectate pentru a fi afișate și notate în caiete formulările cele mai corecte.

Fixare și evaluare: prezentare sintetică a informațiilor, aprecierea corectitudinii exprimării și a eficienței lucrului în grup

O₅– Să identifice, utilizând harta „Tipuri de agricultură”, sistemele asociate agriculturii tradiționale și agriculturii comerciale și localizarea spațială a acestor sisteme

Metode: observare dirijată, citirea și interpretarea hărții, descoperirea, conversația, exercițiul

Mijloace: Fisa 4

Organizare: individual/frontal

Descrierea modului de lucru: profesorul prezintă elevilor harta „Tipuri de agricultură” formulează cerințele: citirea hărții în vederea identificării tipurilor și subtipurilor de agricultură practicate în prezent și localizării spațiale

Diferențierea învățării:

- a. Toți elevii stabilesc împreună cu profesorul principalele repere de localizare.
- b. Toți elevii citesc legenda hărții și identifică tipurile și subtipurile de agricultură și notează pe fișă

- c. Toți elevii observă și analizează harta și utilizând reperele de localizare identifică 3-5 ex. de regiuni/teritorii în care este specific un anumit subtip de agricultură, în funcție de nivelul de formare al competenței de utilizare a informației cartografice atins.
- d. Toți elevii completează pe Fișa 5 informații specifice.

Fixare și evaluare: se formulează enunțuri orale sintetice combinate cu localizarea la hartă, aprecierea corectitudinii exprimării și a eficienței activității elevilor.

O₆ – să construiască minim 2 enunțuri corecte referitoare la particularitățile sistemelor agricole asociate agriculturii tradiționale și agriculturii comerciale

Metode: observare dirijată, analiza, conversație euristică, descoperirea

Mijloace: imagini

Organizare: grupe mici

Descrierea modului de lucru: elevilor le sunt prezentate imagini ce reflectă particularități ale diferitelor sisteme agricole, profesorul orientează atenția elevilor spre identificarea unor particularități ale agriculturii referitoare la tehnica agricolă folosită, tipurile de culturi, grad de modernizare etc. Cere elevilor să descrie caracteristicile observate.

Diferențierea învățării:

- a. toți elevii observă imaginile
- b. toți elevii încearcă să identifice elemente legate de criteriile enunțate de profesor
- c. elevii construiesc 1-2 enunțuri în funcție de gradul de cunoaștere atins și de nivelul formării competențelor specifice
- d. toți elevii notează în caiete enunțurile sintetice selectate în funcție de corectitudine

Fixare și evaluare: formulare de enunțuri, aprecierea verbală a corectitudinii, notare în caiete

O₇ – Să sintetizeze informațiile cartografice pentru a prezenta structurile teritoriale specifice principalelor zone agricole ale Terrei

Metode: analiza, sinteza, observarea independentă, lucru cu materialul cartografic

Mijloace: harta tipurilor de agricultură

Organizare: individual

Descrierea modului de lucru: profesorul enunță cerința, se stabilesc reperele de localizare și spațiile de analizat (zona intertropicală, zona temperată, zona rece – subpolară). Se completează schema logică intitulată *Structuri teritoriale agricole*

Diferențierea învățării:

- a. Toți elevii identifică/localizează spațiile de analizat pe hartă
- b. Toți elevii utilizează legenda în citirea hărții;
- c. Elevii identifică în proporție de 100%, respectiv 70% sistemele agricole existente
- d. Toți elevii construiesc pe baza informațiilor cartografice structura agricolă a marilor zone agrogeografice.

Fixare și evaluare: formulare de enunțuri, aprecierea verbală a corectitudinii, completare schema logică:

Evaluare: utilizarea cunoștințelor dobândite pentru rezolvarea unor aplicații

Asigurarea transferului:

Realizați un eseu intitulat **Agricultura comercială pro sau contra?** prin care să subliniați avantajele și dezavantajele practicării agriculturii comerciale în prezent.

TIPURI DE AGRICULTURĂ – FIȘA DE LUCRU NR. 1 (ANEXA 1)

1. Observați tabelul notat pe fișa de lucru și prezentați principalele criterii de clasificare a tipurilor de agricultură practicate în prezent pe glob.

2. Lecturați textul intitulat „Agricultura în prezent” din manualul de geografie de la pag. 70 și precizați:

a. care sunt principalele tipuri de agricultură ce corespund criteriilor identificate/prezentate;

b. sintetizați informațiile din textele date în manual și notați pentru fiecare tip de agricultură 2-3 caracteristici

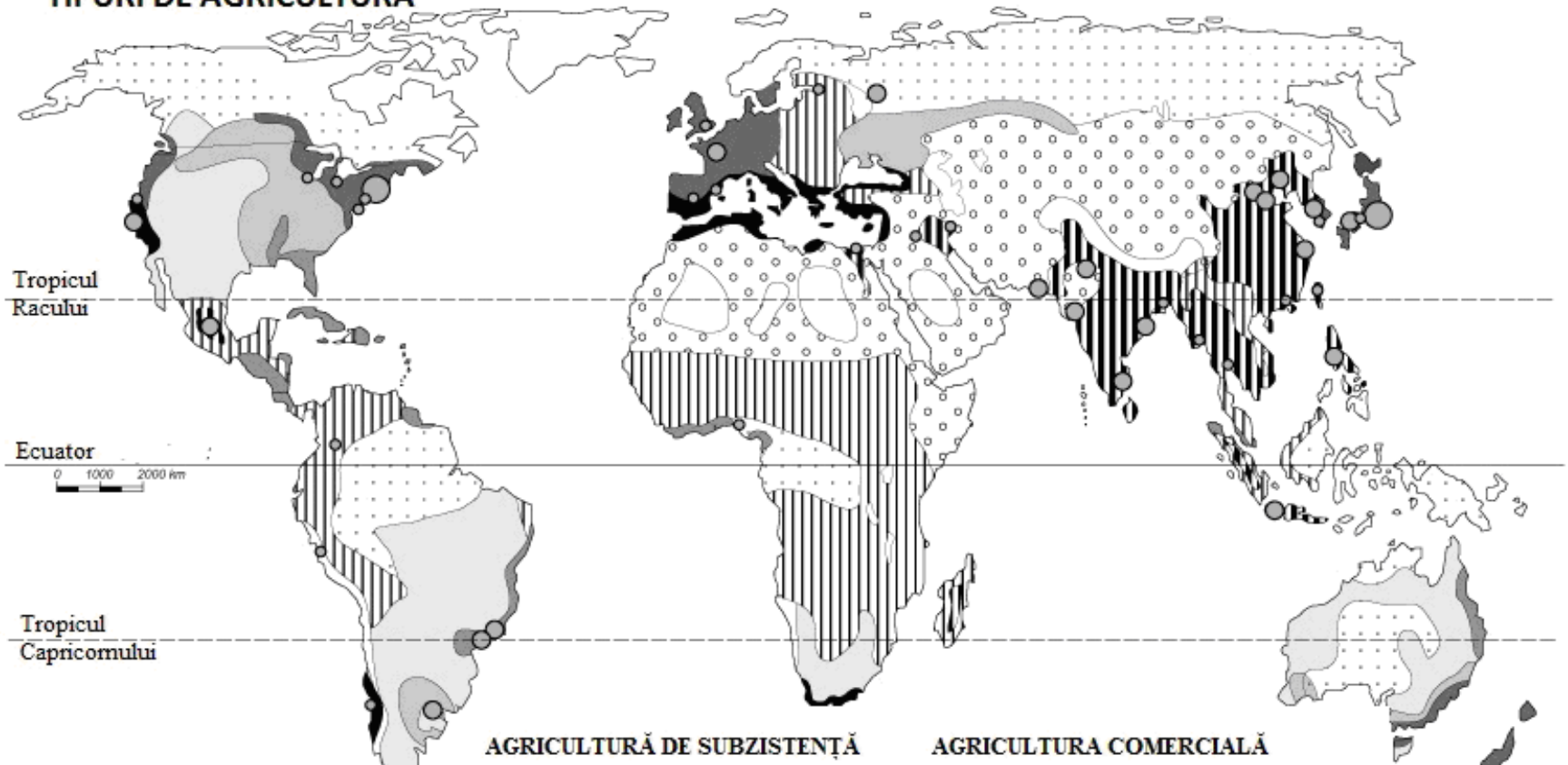
| Nr. crt | Criterii de clasificare | Tipuri de agricultură | Caracteristici |
|---------|---|-----------------------|----------------|
| 1. | Modul de practicare și randamentul la hectar | Agricultură | |
| | | Agricultură | |
| 2. | După caracterul proprietății | Agricultură | |
| | | Agricultură | |
| | | Agricultură | |
| 3. | După destinația producției agricole | Agricultură | |
| | | Agricultură | |
| 4. | După mărimea terenurilor | Agricultură | |
| | | Agricultură | |

FIȘA DE LUCRU NR. 2 (ANEXA 2)

Evidențiați caracteristicile definitorii ale principalelor tipuri de agricultură practicate pe glob.

| AGRICULTURA TRADIȚIONALĂ (de subzistență) | AGRICULTURA COMERCIALĂ |
|--|-------------------------------|
| ⇒ ... | ⇒ ... |
| ⇒ ... | ⇒ ... |
| ⇒ ... | ⇒ ... |
| ⇒ ... | ⇒ ... |
| ⇒ ... | ⇒ ... |
| ⇒ ... | ⇒ ... |
| ⇒ ... | ⇒ ... |
| ⇒ ... | ⇒ ... |

TIPURI DE AGRICULTURĂ



SURSA

- Atlas du XXIe siècle, 2008
 - Géopolis
 - Charvet JP, 2004, 2006
 © J.-B. BOURON, 2008
<http://www.geotheque.org>

ORAȘE
 (milioane locuitori)

- :20-26
- 10-19,9
- 5-9,9

AGRICULTURĂ DE SUBZISTENȚĂ

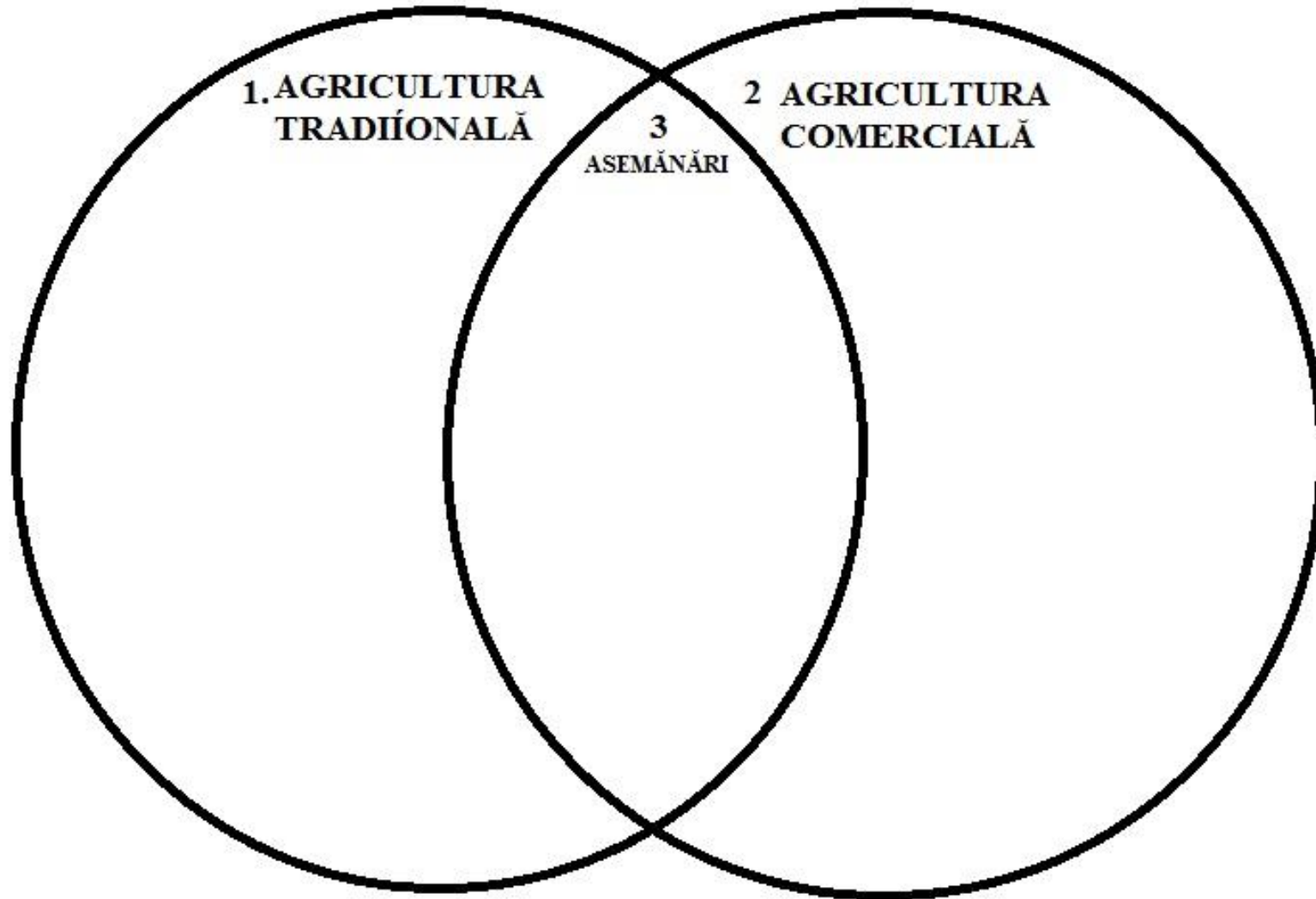
- Agricultură intensivă din regiunile de cultură a orezului
- Agricultură intensivă din regiuni cu culturi diferite de cea a orezului
- Agricultură asată pe pășorți nomad
- Agricultură primitivă

AGRICULTURA COMERCIALĂ

- Agricultură mixtă
- Agricultură mediteraneeană
- Agricultură de plantație
- Cerealicultura
- Creșterea extensivă a animalelor
- absența agriculturii

FIȘA DE LUCRU NR. 3

1. Notați principalele caracteristici ale agriculturii tradiționale și ale agriculturii comerciale (spațiile 1,2)
2. Stabiliți 2-3 aspecte prin care tipurile de agricultură se aseamănă
3. Stabiliți 3-5 aspecte prin care tipurile de agricultură se diferențiază



TIPURI DE AGRICULTURĂ (ANEXA 4)

| Nr. crt. | Criterii de clasificare | Tipuri de agricultură | Caracteristici |
|----------|---|--|---|
| 1. | Modul de practicare și randamentul la hectar | Agricultură extensivă | Sporirea producției vegetale și animale prin extinderea suprafețelor cultivate/mărirea efectivelor de animale, precum și a numărului de persoane ocupate în activități agricole. Tehnica agricolă, mijloacele tehnice utilizate sunt învechite, forța de muncă nu este calificată, randament scăzut, progres lent. |
| | | Agricultură intensivă | Creșterea producției vegetale și animale de bază pe dezvoltarea bazei tehnico-materiale, specializarea forței de muncă, mecanizare, chimizare, selecția soiurilor, folosirea tot mai eficientă a solului, atragerea unor noi suprafețe în circuitul agricol. |
| 2. | După caracterul proprietății | Agricultură privată | Terenurile agricole și mijloacele de producție se află în proprietatea persoanelor fizice. Reprezintă tipul de agricultură predominant pe glob. Mărimea proprietăților diferă: mai mari în țările dezvoltate și mai mici în țările în dezvoltare. |
| | | Agricultură cooperatistă | Formă caracteristică în trecut statelor comuniste din Europa, în prezent specifică țărilor comuniste: Vietnam, RPD Coreeană, China, Cuba, statelor în dezvoltare din Africa, se practică și în Israel (kiboutz). Asocierea agricultorilor (pământ, animale de muncă, utilaje și mașini agricole) și împărțirea producției. |
| | | Agricultură de stat | Prezentă în țările comuniste și în cele în dezvoltare – proprietățile agricole ale moșierilor/coloniștilor au fost trecute în proprietatea statului care le gestionează prin unități agricole speciale (fosta U.R.S.S. – colhozuri; în perioada comunistă în România I.A.S.) |
| 3. | După destinația producției agricole | Agricultură tradițională (de subsistență) | Este practică în statele în dezvoltare (cu economie în tranziție, slab și foarte slab dezvoltată). Tehnica agricolă utilizată este rudimentară/invechită, solurile au calități diferite dar predomină cele cu fertilitate redusă. randamentul la ha este scăzut, în agricultură este cuprinsă cea mai mare parte a forței de muncă care, în general, este necalificată, se practică monocultura. Producția este destinată consumului – asigură resursele alimentare necesare supraviețuirii – de subsistență |
| | | Agricultură comercială | Este practică în statele dezvoltate. Tehnica agricolă este modernă – chimizare, mecanizare, selecționarea soiurilor, rotirea culturilor Solurile au calități diferite, predomină cele cu calitate bună și ca urmare a intervenției antropice în creșterea fertilității solului. Forța de muncă utilizată este puțin numeroasă fiind calificată/specializată. Randamentul este foarte ridicat, producția este destinată în special comercializării. |
| 4. | După mărimea teritoriului utilizat | Agricultură latifundiară | Practicată pe suprafețe de mare întindere (latifundii), caracteristică fiind asocierea monoculturii/policulturii cu creșterea animalelor; este o structura f. veche (antichitate) |
| | | Agricultura pe loturi mici | Practicată pe parcele reduse, bine delimitate, aparținând unor proprietari diferiți, largă răspândire geografică, randamente diferite. Ex. Agr. preorășenească |

ANEXA 5: TIPURI DE AGRICULTURĂ ȘI SISTEME AGRICOLE ASOCIATE

| Nr. crt. | Tipuri de agricultură | Sisteme agricole asociate | Extindere spațială | Particularități |
|----------|--------------------------|---|--------------------|-----------------|
| 1. | Agricultură tradițională | Agricultura prinitivă | | |
| | | Agricultura axată pe păstorit nomad | | |
| | | Agricultura intensivă din regiunile cu culturi de orez | | |
| | | Agricultura intensivă din regiunile cu culturi diferite de cea a orezului | | |
| 2. | Agricultură comercială | Agricultura mixtă | | |
| | | Agricultura mediteraneeană | | |
| | | Agricultura axată pe creșterea animalelor | | |
| | | Cerealicultura | | |
| | | Agricultura de plantație | | |

FISA DE LUCRU NR. 6: IMAGINI TIPURI DE AGRICULTURĂ/SISTEME AGRICOLE ASOCIATE - **AGRICULTURA PRIMITIVĂ**



FISA DE LUCRU NR. 6: IMAGINI TIPURI DE AGRICULTURĂ/SISTEME AGRICOLE ASOCIATE **RIZICULTURA**



FISA DE LUCRU NR. 6: IMAGINI TIPURI DE AGRICULTURĂ/SISTEME AGRICOLE ASOCIATE – **AGRICULTURA DE PLANTATIE**







FISA DE LUCRU NR. 6: IMAGINI TIPURI DE AGRICULTURĂ/SISTEME AGRICOLE ASOCIATE – AGRICULTURA AXATĂ PE CREȘTEREA ANIMALELOR



FISA DE LUCRU NR. 6: IMAGINI TIPURI DE AGRICULTURĂ/SISTEME AGRICOLE ASOCIATE – CEREALICULTURA



FISA DE LUCRU NR. 6: IMAGINI TIPURI DE AGRICULTURĂ/SISTEME AGRICOLE ASOCIATE – **AGRICULTURA AXATĂ PE PĂSTORIT NOMAD**

